

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

בפני כב' השופט נמרוד פלקס, סגן הנשיא

התובע (הנתבע שכנגד)

ר.א.

ע"י עוה"ד זיוה אופק

נגד

הנתבעת (התובעת שכנגד)

מ.א.

ע"י עוה"ד גבי כץ

פסק דין

- 1
- 2 1. תביעה ותביעה שכנגד במסגרתן עתר כל אחד מהצדדים לפיצויי בגין נזקיו הנטענים, נוכח
- 3 סרבנות בן זוגו להעניק או לקבל את גטו - פיצוי אותו העמידו הצדדים על סך מיליון שקלים
- 4 חדשים (מטעמי אגרה).
- 5
- 6 2. התובע, הוא גם הנתבע שכנגד בתלה"מ 62881-06-21 (להלן - "האיש") והנתבעת, היא גם
- 7 התובעת שכנגד בתלה"מ 62881-06-21 (להלן - "האישה"), נישאו זה לזו בשנת XXX וניהלו
- 8 אורח חיים חרדי. מנישואיהם נולדו שבעת ילדיהם, XXX, וששת האחרים בגירים כיום. כפי
- 9 הנראה חיי הנישואין לא התנהלו על מי מנוחות (סעיפים 24-25 לכתב הגנת האישה; סעיפים
- 10 6-7 לתביעה שכנגד; סעיף 14 לכתב ההגנה שכנגד; עמ' 2 לתביעת הגירושין של האיש;
- 11 התסקירים שצורפו כנספח 4 לתביעה); כאשר לטענת האישה עצמה, "כל השנים" היא רצתה
- 12 להתגרש, "אני מחכה 26 שנה להתגרש..." (פרוטוקול הדיון בבית הדין הרבני האזורי (להלן -
- 13 "בד"ר") מיום XXX, נספח 12 לתביעת האיש; הצהרת האישה לפרוטוקול הדיון בבד"ר מיום
- 14 XXX; סעיפים 7-9 לתביעה שכנגד).
- 15
- 16 3. אף על פי כן, הצדדים היו נשואים זו לזה, והתגוררו יחדיו, משך כעשרים ושלוש שנים עד
- 17 לשנת 2006, עת החלו להתגורר בחדרים נפרדים (סעיף 4 לתביעת האיש וסעיף 24 לכתב
- 18 ההגנה), ומשך כעשרים וחמש שנים עד שהגיש האיש תביעת גירושין, בחודש מרץ לשנת 2008
- 19 (נספח 1 לתביעת האיש); החל ממועד זה (ממנו למעשה עותר האיש לחייב את האישה לפצותו
- 20 בגין סרבנותה לקבל את גטה), ניתנו החלטות שונות בבד"ר, שיש בהן ללמד על עיכוב האישה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

את סידור הגט (נספחים 11-12 לתביעת האיש), ובפרט החלטת בד"ר מיום XXX המחייבת את האישה לקבל את גטה (נספח 3 לתביעה; וסעיף 37 לכתב ההגנה); האיש עזב את דירת הצדדים בשלהי שנת 2009 (תסקיר מיום XXX); לבסוף, הצדדים כרתו הסכם גירושין, אשר אושר בידי בד"ר בשנת 2019, ניתן פסק דין לגירושין והגט סודר (נספח 13, סעיף 9 לתביעה). הסכם הגירושין כלל הן הסכמה לגירושין, והן הסכמות רכושיות. בשולי הדברים יאמר, כי לבקשת האיש, שטען להפרת הסכם הגירושין בידי האישה, ביטל בד"ר את הסכם הגירושין (החלטות מהימים XXX ו- XXX).

4. ברקע טענות הצדדים עומדת המחלוקת הרכושית, שהתבררה בבד"ר. מטענות הצדדים לעניין זה עולה, כי עיקר רכושם הוא שתי דירות, שאוחדו לאחת, לצורך מגורי המשפחה, בה האישה התגוררה לבדה לאחר עזיבת האיש, ואך לאחרונה פונתה ממנה במסגרת הליך כינוס נכסים; ככל שייפסקו פיצויים במסגרת ההליך דנן נראה, כי אלה ייגבו מהתמורה שהתקבלה מאותן דירות ומוחזקת בנאמנות בידי כונס הנכסים, אשר ביחס אליה מתבררות אף טענות האיש לחובות שנצברו בגין שימוש האישה בדירה לאחר הפירוד, אותם יש לפרוע לשיטתו מחלקה בתמורה - טענות אשר מתבררות בבד"ר (סעיפים 26-29 לתביעת האיש; ש' 11-25 עמ' 8 לפרוטוקול מיום 4.11.21); מטענות הצדדים עולה, כי מצבם הכלכלי אינו מן המשופרים, וזאת בלשון המעטה - הם נסמכים על אחיהם לצורך מחייתם, האישה לדבריה מתקיימת מגמלה ע"ס 1,800 ₪ מהמוסד לביטוח לאומי, ומפאת מחלתה אינה יכולה לעבוד, בעוד האיש טען, כי הוא מתקיים מגמלה משיבה בסך 3,000 ₪ (ש' 14-25 עמ' 7 וש' 2 עמ' 8 לפרוטוקול מיום 4.11.21). כך שעולה, כי הצדדים שניהם מסתמכים אפוא על חלקם בתמורת מכר הדירה (סעיפים 15-16 לבקשת האיש לצו עיקול זמני במעמד צד אחד, מיום 17.12.21).

5. לשם השלמת הרקע העובדתי אציין, כי בראשית ההליך דנן יצא תחת ידי פסק דין מחמת היעדר הגנה מטעם האישה (וקודם שהגישה את תביעתה שכנגד), ובו חויבה לפצות את האיש בסך של 275,000 ₪, בגין אחת עשרה שנות סרבנות גט (פסק הדין מיום 2.1.21); פסק הדין בוטל, תוך חיוב האישה בהוצאות (החלטתי מיום 30.5.21). בדיון קדם המשפט הסכימו הצדדים, כי יינתן פסק דין על בסיס כתבי הטענות והנספחים שצורפו להם, ללא שמיעת וחקירת עדים, אך לאחר שמיעת סיכומי הצדדים.

טענות האיש

6. החלטות בד"ר מלמדות על אשמת האישה בעיגונו (נספח 6 לתביעתו) עת סירבה להתגרש במזיד, ברשלנות ובחוסר תום לב, רק לצורך דחיית הקץ, פגיעה והתשה, בפרט נוכח

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

הודאותיה המפורשות עוד מראשית הליך הגירושין, כי היא מעוניינת בגט אף יותר ממנו (נספחים 11 ו-12 לתביעה); זכאותו לפיצוי כמה מהמועד בו הגיש תביעתו לגירושין, הן בשל העובדה שפסק הדין לחיוב האישה בגט הכיר למפרע שצדק בתביעתו, הן כי לאור נסיבות הפירוד - ניאופה הנטען של האישה - התנגדותה לקבל גט חסרת תום לב, בפרט כאשר עסקינן בבני זוג חרדים והאישה נאסרה על בעלה (סעיף 22 לתביעתו). בנסיבות דנן עוולה האישה נגדו ברשלנות, הפרה חובה חקוקה, כמשמעותה בסעיף 287 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - "חוק העונשין"), וסעיף 3 לחוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991 (להלן - "החוק למניעת אלימות במשפחה"); וכן פעלה בניגוד לחובתה החוזית כלפיו, ובניגוד לעקרון תום הלב תוך הפרת סעיפים 12 ו-39 ובצירוף הוראת סעיף 61ב' לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973 (להלן - "חוק החוזים").

7. בגין התנהלותה זו נגרמו לו באופן יום יומי נזקים לא ממוניים, כגון: סבל, בושה, פגיעה בכבודו, בחירותו, פגיעה בזכות למימוש עצמי ומיני, פגיעה בזכות לניהול חיי משפחה ואובדן הנאות החיים ושמחתם; עת מדובר לא אך בכאבו בגין הפגיעה בו, אלא גם בכאבו על ילדיו שהתנהגות האישה פגעה בשידוכיהם; הוא נפרד מהאישה בהיותו בן חמישים שנים כשעוד כוחו במוותניו לצאת מנישואין (בהם הרגיש נבגד ומרומה) ולהקים בית חם. כיום, בהיותו בן כשישים שנים, סיכוייו להנות מזוגיות ומימושה פחתו, עד כדי היעדר סיכוי של ממש, וממילא לא ניתן עוד להשיב את השנים הארוכות שאיבד, כך שהאישה פגעה במידה קיצונית ביכולתו הרגשית הנפשית והמעשית לשקם את חייו, להינשא מחדש ולממש את אפשרותו לזוגיות ומיניות. בהיותו חרדי, נמנע לקיים קשרים רומנטיים עם נשים ללא נישואין, דבר המנוגד לאמונתו ולדרכי החברה בה הוא חי. אגב ההליכים המשפטיים נקלע לחובות כבדים, נאלץ לנדוד ממקום למקום כשהוא מטופל בשישה ילדים קטינים.

8. בסיכומיה הרחיבה באת כוח האיש אודות שיעור הפיצוי הראוי להיפסק במקרה דנן, תוך שהפנתה לפסיקה שניתנה במקרים דומים, שלטעמה מצדיקה פיצוי הגבוה מזה שנפסק על פי צד אחד כאמור; ואף פסיקת פיצויים מוגברים בגין חומרת העוול שנגרם לאיש, ובשים לב לכך שהמעוולת היא אישה - אין חשש לגט מעושה - בפרט כאשר הגט סודר זה מכבר, כך שאין טעם בצמצום הפיצויים הריאליים מחשש להשפעתם על סידור הגט.

טענות האישה

9. האיש הוא סרבן הגט, והוא שביקש לנשלה מכל רכושה נוכח טענותיו השקריות, כי נאפה. מטרת התביעה לשמש "מקצה שיפורים" לקבל את חלקה בנכסים המשותפים, לאחר שבד"ר הורה זה מכבר על חלוקתם השווה (סעיף 5 לכתב ההגנה).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 20-02-50420 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 21-06-62881

10. הדיון המהותי שהתקיים בבית הדין הרבני הגדול ביום XXX משמעותי להבנה מי מהשניים ניסה לעכב את הגט, מי מבניהם ניסה לסחוט כספים, ומי פעל בתום לב ומי בזדון. באותו דיון הסכימה האישה לקבל הגט ולדיון על הרכוש תוך עיקרון של חלוקה שווה, וניתן היה לסדר הגט באותו היום. האישה לא קשרה את הגט לעניינים הרכשיים ואפשרה דיון בחובות אחרי קבלת הגט. לעומתה, האיש במו ידיו גרם לאי סידור הגט באותו מועד, בכך שסירב להצעת בית הדין הרבני הגדול, וקשר את הגט לעניינים הרכשיים. התנהגות האיש הייתה מכוונת, שכן ידע כי הימשכות ההליך תמוטט את האישה נוכח מצבה (עמ' 18 לפרוטוקול מיום 4.11.21).

11. בסיכומיו עמד בא כוח האישה על **מצבה הנפשי והקוגניטיבי** - אף שלא אובחנה פורמאלית - עליו ניתן ללמוד מתסקירי שירותי הרווחה, שניתנו במסגרת הליך המשמורת (והוגשו כנספח לתביעת האיש). האישה חולת סרטן, אינה מסוגלת לעבוד, וחלק ניכר מזמנה שרויה במיטתה. מצבה האמור למעשה הגביל "... אותה להבין את הזכויות שלה עפ"י דין וכל הזכויות שקשורים להליכי גירושים" (ש' 11-29 עמ' 15 לפרוטוקול מיום 4.11.21).

12. חלק מהזמן האישה כלל לא הייתה מיוצגת, ועורכי הדין שמונו לה מטעם הסיוע המשפטי התחלפו מעת לעת, כך שלא יכולה הייתה להתגונן "בצורה נורמלית בבית הדין" (ש' 30-31 עמ' 14 לפרוטוקול מיום 4.11.21). היעדרויות האישה מהדיונים בבד"ר נבעו ממצבה הנפשי והבריאותי, והאישה אף עתרה לבד"ר בבקשות דחייה, שנתמכו באישורים רפואיים.

13. התביעה דן היא **פרי מהלך מתוכנן של האיש שתכנן להיפרד מהאישה ולהותירה ללא כל**, בעוד האישה פעלה בתום לב, בהתאם להבנתה ולמה שגרמו לה להבין, בעיקר האיש (ש' 8-15 עמ' 16 לפרוטוקול מיום 4.11.21); האיש פעל בחוסר תום לב, כאשר הציג מצגי שווא ושכנע את בד"ר, כי האישה נאפה 20 שנים קודם לפתיחת הליך הגירושין, הכול במטרה לקבל את הרכוש המשותף.

14. **מראשית שנת 2012 למעשה שני הצדדים ישבו בחוסר מעש בכל מה שקשור לגט, האישה - מפאת מצבה הנפשי, היותה חולת סרטן, פטירת אחיה ועוד; והאיש - הוא כנטען הבין שחלוקת הרכוש תהיה שוויונית וקיבל ייעוץ שימושך זמן, כי לכל שנת סרבנות תג מחיר.** האיש לא חפץ בגט, אלא ביקש להגדיל את נזקיו כביכול, לשם תביעת פיצוי כספי מהאישה (ש' 1-5, 11-13 עמ' 19 לפרוטוקול מיום 4.11.21).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

15. האיש לא הוכיח נזק כלשהו. היו לו די והותר סכומי כסף לחיות את חייו היטב ולשכור עורכי דין. את הדירה שטען כי פינה - השכיר. היה לו היתר נישואין ובידיו היה להתחתן. כך שכל שנגרם לאיש נזק כלשהו, הוא היה קטן מאוד לעומת הנזק שנגרם לאישה, שהיא בבחינת "גולגולת דקה", ולנוכח מצבה הקשה ומגבלותיה שהלכו והחמירו עם השנים לא רק שלא יכולה הייתה להקים משפחה או לקיים זוגיות, היא נותרה חסרת כל, ואף אינה בקשר עם ילדיה, שהוסתו גדה. האיש מנסה לנגוס אף בכספים שמגיעים לה ממכר הדירה, אם באמצעות התביעה דן ואם באמצעות מצגי שווא אודות חובות שלא היו ולא נבראו.

16. לאור כל האמור עתרה האישה לדחות את תביעת האיש ולקבל את תביעתה. ככל שבית המשפט יחליט אחרת, ביקשה האישה לראות בשני הצדדים אחראים "ברשלנות תורמת זהה, כל אחד בזמנו" (עמ' 20 לפרוטוקול מיום 4.11.21), ובכך לסיים ההליכים דן. לשיטתה מן הראוי להתחשב במצבה, תוך שטענה, כי כל שקל שחלילה יוטל עליה במסגרת ההליך דן, יהיה סוג של "גזר דין שאין ממנו חזרה".

17. בשולי הדברים יאמר, כי במסגרת תביעתה שכנגד העלתה האישה בחציפה טענות בנוגע ללשון הרע שהפיץ אודותיה האיש, באשר לניאופה הנטען (סעיפים 49-50 לתביעה שכנגד). טענות אלו לא פורטו כדבעי, עת לא פורט מה בדיוק היו מילות לשון הרע, מתי בוצעו הפרסומים, ומי נחשף אליהם. ראו: ע"פ 24/50 גורלי נ' היועמ"ש, פ"ד ה 1145, 1154 (1951); המ' (מחוזי י-ם) 688/66 פויכטונגר בע"מ נ' אהרונים, פ"מ נד 291, 293 (1966); רע"א 2291/12 הלפרין נ' איצקוביץ (2012). האיש הכחיש טענות אלו, והאישה אף זנחה אותן בסיכומיה. די באמור כדי להוביל לדחיית רכיב זה של תביעת האישה.

המסגרת המשפטית

18. פסיקת בתי המשפט שדנו בתביעות כגון דא, ובכלל זה פסק דיני בתמ"ש (י-ם) 44248-05-10 כ.ש. נ' כ.ש. (2011) (להלן - "עניין כ.ש."), קבעה, כי סרבנות גט עשויה להצמיח חבות (של סרבן הגט) לפצות את בן זוגו (מסורב הגט), הן מכוח דיני החוזים ועקרון תום הלב החולש על כלל היחסים בין בני האדם. ראו: סעיף 61(ב) לחוק החוזים; רע"א 6339/97 רוקר נ' סלומון, פ"ד נה(1) 199 (1991); סעיפים 29-35 לעניין כ.ש.; ב' שמואלי, מ' פוקס, "תביעות חוזיות בגין סרבנות גט", דין ודברים י' (2018) בעמ' 345; והן מכוח דיני הנזיקין, לאור הפסיקה הענפה שהכירה בתופעת סרבנות הגט כמקימה עילת תביעה נזיקית בגדרי עוולת הרשלנות ועוולת חובה חקוקה (סעיפים 35, 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] - עת החוקה החקוקה היא כאמור בסעיף 287 לחוק העונשין - במקרים בהם ניתנה החלטת בד"ר המחייבת את בן זוג הסרבן ליתן גט; וראו לעניין זה גם פסקה 23 לעניין כ.ש. והאזכורים שם). יחד עם זאת דומה, כי

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

- למצער בשנים האחרונות הגישה המקובלת היא, שאין מקום לראות בסרבנות גט משום הפרת חובה חקוקה, בכל הנוגע להוראות החוק למניעת אלימות במשפחה. יחד עם זאת, בכל הנוגע לקיומה של הפרת חובה חקוקה - מקום בו קיימת החלטת בד"ר המחייבת, קבלת או מתן גט - דומה, שאין צורך להכביר מילים, כי עוולה זו מתגבשת עת ניתנה החלטת בד"ר כאמור.
19. באשר לסוגיית קיומה של עוולה נזיקית - היא עוולת הרשלנות - או הפרת חובת תום הלב החוזית - נודעו בפסיקת בתי המשפט שלוש גישות (עמ"ש (מרכז) 63059-02-20 י. כ' נ' ר. כ (2020), פסקה 10 לפסק הדין (להלן - "עניין י.כ."): הראשונה, "הגישה המחמירה", קושרת ככלל בין החלטת בד"ר המחייבת בגט, לבין התגבשות עילת הרשלנות, או הפרת חובת תום הלב; השנייה, "גישת הביניים", אף היא קושרת בין החלטת בד"ר בעניין הגט, לבין התגבשות עילה חוזית או נזיקית, אך מסתפקת בהחלטת בד"ר בדרגה מופחתת של המלצה להתגרש; השלישית, "הגישה הליברלית", מנתקת בעיקרה בין החלטת בד"ר לבין קיומה של עילה נזיקית או חוזית כאמור. לפי גישה אחרונה זו, אליה מצרף אני קולי, בן זוג ייחשב כסרבן גט מקום בו התגבשה "מסה קריטית" של נסיבות, המלמדת אדם סביר, כי אין עוד תוחלת לנישואין, ובכל זאת מסרב לבקשת בן זוגו להתגרש. לצרכי הבחינה האם אכן התגבשה אותה "מסה קריטית", אין הכרח בהחלטה מאת בד"ר המחייבת או הממליצה על גט, אך החלטה מעין זו עשויה לשמש נסיבה מהותית ומרכזית, המלמדת על התגבשות אותה "מסה קריטית".
20. גישת בתי המשפט המחוזיים נוטה להתחשב בקיום החלטת בד"ר לעניין הגט, אף בשל עקרון כיבוד הערכאות ההדדי (כך למשל יוער, כי מקום בו קובע בד"ר פוזיטיבית, שלא מתקיימת סרבנות גט, אזי ייתכן ובית משפט לא יקבע את ההיפך במסגרת דיון בתביעה כגון דא), אם כי עדיין ייתכנו נסיבות בהן ניתן יהיה להכיר בסרבנות גט גם בתקופה שקדמה להחלטה מהותית לעניין מתן הגט, שניתנה על ידי בד"ר, או בניגוד להחלטה שניתנה לעניין זה בד"ר, וזאת במקרים בהם קיימת "זעקה" בנושא הסרבנות, שאין להתעלם הימנה, ובהתחשב בנסיבות הספציפיות של כל מקרה - בשים לב למשך הזמן בו חיים הצדדים בנתק, היעדר הצדקה חיצונית, כגון טעם כלכלי או אחר, למניעת הגט, כנות או תום לב או היעדרם, בבקשת בן הזוג המתנגד לגט לשלום בית וכיוצ"ב. ראו: עניין י.כ. פסקאות 37-39 לפסה"ד; עמ"ש (ת"א) 46631-05-11 פלונית נ' פלוני (2014), פסקאות 31-33 לפסה"ד (להלן - "עמ"ש 46631-05-11"); עמ"ש (ת"א) 46625-01-16 פלונית נ' פלוני (2016) (להלן - "עמ"ש 46625-01-16"), פסקה 23 לפסה"ד; בע"מ 3151/14 פלונית נ' פלוני (2015) (להלן - "בע"מ 3151/14") בפסקה 5 לפס"ד השופט זילברטל; עמ"ש (חיפה) 23464-10-09 א.ש. נ' ד.ש. (2011) (להלן - "עניין א.ש."), פסקה 14 לפסה"ד; תמ"ש (י-ם) 39371-09-12 ש.ב.ע. נ' י.צ.ב.ע. (2013) (להלן - "עניין ש.ב.ע."); תמ"ש (נצרת) 7450-09-13 מ.א. נ' א.א. (2014); תמ"ש (י-ם) 22970-11-11 ע.ש. נ' נ.מ.ש. (2013), פסקה 26 לפסה"ד; תמ"ש (י-ם) 46459-07-12 ז.ג. נ' ש.ג. (2014);

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

תמ"ש (ת"א) 23849-08-10 י.ק. נ' ב.ש.ק. (2011); תמ"ש (י-ם) 21162/07 פלוני נ' פלונית
(2010); תמ"ש (י-ם) 6743/02, כ' נ' כ' (2008). בשולי הדברים יאמר, כי נוטה אני לסבור שבעל
דין יהיה מושתק מלטעון, שאינו סרבן גט, מקום בו קיימת החלטת בד"ר המכירה בסרבנותו,
ולו מחמת קיום פלוגתא פסוקה (זאת להבדיל מפסיקת בד"ר הדוחה תביעת גירושין, מחמת
היעדר עילת גירושין. שכן דומני, כי נוכח "הגישה הליבראלית" האמורה, יש להבחין בין עילת
גירושין הלכתית, לבין סירוב רשלני, או חסר תום לב, לשחרר בן זוג מכבלי הנישואין).

21. אין אף מקום להבחין בין גבר מסורב גט, לבין אישה מסורבת גט, לעניין עצם קיומה של
עוולה, או הפרת חובת תום הלב, כך שניתן לחייב הן גבר והן אישה בשל סרבנות גט; יחד עם
זאת, ההבדל המגדרי עשוי להשליך על שיעור הנזק, שהרי הדעת נותנת, כי הנזק הנגרם לגבר
עשוי להיות שונה מזה הנגרם לאישה (בפרט נוכח ההבדלים הקיימים בדין העברי באשר
לאפשרות להעניק לגבר היתר להינשא לאישה נוספת). ראו: בע"מ 997/15 פלוני נ' פלוני
(2021), פסקה 36 לפסה"ד (להלן - "בע"מ 997/15"); עניין א.ש., פסקה 10(ב) לפסה"ד; תמ"ש
(ת"א) 53194-01-13 י.ח. נ' ל.ח. (2014); ב' שמואלי, סרבנות גט - עילה נשית, גברית או
עצמאית המאפשרת לפצות גם גברים מסורבי גט? בין צדק חלוקתי, צדק מתקן והגברת כוח
המיקוח של המסורב/ת, עיוני משפט ל"ט (2016) 545, עמ' 597.

מהכלל אל הפרט

22. בפתח הדברים אעיר דבר מה באשר לראיות. נוכח המתווה הדיוני עליו הסכימו הצדדים, כי
לא תשמענה עדויות, ובית המשפט יכריע על סמך כתבי הבי דין - הקביעות העובדתיות
שתעמודנה ביסוד המסקנה המשפטית תקבענה למעשה אך על סמך ראיות חפציות שהביאו
הצדדים - הן במקרה דנן: כתבי בי דין מההליכים בבד"ר, ובבית הדין הרבני הגדול, ומספר
מסמכים רפואיים. בנסיבות אלו, על אף גישתי, כי ככלל אין לקשור בין החלטות בד"ר לבין
עצם קיומה של עילת תביעה בשל סרבנות גט - עת ערכן העיקרי של החלטות בד"ר הוא
ראייתי - המקרה דנן שונה, שכן לא הובאו בפני בית המשפט ראיות "חיצוניות" לאלו שהיו
בפני בד"ר. בנסיבות אלו יש ליתן משקל ראייתי גבוה לקביעות בד"ר, אשר דן בעניין "בזמן
אמת", ולפיכך בנסיבות הפרטניות של המקרה דנן, לבד"ר יתרון ראייתי על בית משפט. לא
זו אף זו, שיש להבחין בין קביעה פוזיטיבית של בד"ר בדבר קיומה של סרבנות, שאזי דומה
שקם מעשה בית דין המונע טענה, כי אין סרבנות כלל ועיקר, או שאחר הוא דווקא הסרבן;
לבין היעדר פסיקה הממליצה על גירושין, או המחייבת בגט, שאזי ככלל אין בהיעדר פסיקה
כאמור כדי לשלול את זכות התביעה מהטוען לעגינות.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

23. אף אם נתעלם מקיומה של פלוגתא פסוקה כאמור. מהראיות עולה סירוב האישה לקבל את גטה, להבדיל מסירוב האיש לתת לה את גטה. עוגן לכך נמצא בהחלטות שונות של בד"ר: הראשונה - החלטה מיום XXX בה נקבע, כי "מכיוון ששני הצדדים מעוניינים בגירושין, חיים בפירוד ובמתח דבר שפוגע בהם ובילדים על הצדדים להתגרש ובהקדם, על כן מזכירות בית הדין תקבע תאריך לסידור הגט בעוד כחודש וחצי..." (נספח 12 לתביעת האיש); השנייה - החלטה מיום XXX בה חייב בד"ר את האישה לקבל את גטה: "לאחר שמיעת דברי הבעל וב"כ וכן ב"כ האישה והעדויות שנשמעו בפני בית הדין וטו"מ הצדדים, בית הדין פוסק: א. האשה חייבת לקבל גט מיד בעלה בהקדם וזאת לאור הטענות הקשות על בגידתה של אשתו, כולל עדויות שנשמעו בבית הדין ...; ב. על כן ללא קשר לפסק הדין הסופי בנושא הרכוש, יקבע תאריך לסידור גט והצדדים יתגרשו בגט; ג. בנושא הרכוש הצדדים יגישו את סיכומיהם לאחר שכבר נשמעו טענות הצדדים והתקיימו דיונים רבים גם בנושא זה, ובית הדין יחליט בכך אחרי הגט; ד. לציין שהאשה מתגוררת היום בחלק מהדירה עד להכרעה סופית בנושא הרכוש או החלטה אחרת מבית דין" (נספח 3 לתביעת האיש); השלישית - פסק דין מיום 3.10.11, בו קבע בד"ר, כי "... מאחר והוא (האיש - נ.פ.) עגון מזה כ-4 שנים והאישה חוייבה בקבלת גט מיד בעלה הן על ידי בית הדין האזורי והן בבית הדין הגדול, וסירובה לקבל גט הינו אמצעי סחיטה לקבל רכוש שלא מגיע לה על פי הדין..." (נספח 11 לתביעת האיש; ההדגשה אינה במקור - נ.פ.); ראו גם: נספחים 6-8, 11-12 לתביעת האיש.
24. ניתן ללמוד על סרבנות האישה לקבל את גטה **אף מטענותיה שלה בכתבי טענותיה**, לפיהן "בדיון שהתקיים ביום ה - XXX אמרה התובעת, כי היא מחכה 26 שנים להתגרש מהנתבע, אך מבקשת לפני מתן הגט שכל העניינים הרכשיים יהיו מסודרים, כך שתבטיח את חלקה השווה בנכסים, בקשה לגיטימית ונהוגה..." ; "חששה של התובעת לקבל גט מיד עם הגשת תביעת הנתבע לגירושין, נבעה בעיקר מהפחד והחרדה, כי בית הדין הרבני עלול יהיה לקבל את טענת הבעל לבגידה, בגידה שלא הייתה לעולם ובכך תנושל מכל רכושה..." ; "...ללא קשר להחלטת בית הדין לחייבה בקבלת הגט, היא זו שדרשה את גיטה כל הזמן ובכל הזדמנות, אך בקשה לקבל את גיטה לאחר שבית הדין יקבע על פי הדין, כי חלוקת הרכוש תהיה חצי חצי ללא כל דרישה חריגה אחרת" (סעיפים 22-23 ו-27 לתביעה שכנגד).
25. למעשה הטעם העיקרי אותו נותנת האישה לאי הסכמתה לגירושין הוא **כלכלי**. גישת האישה לעניין זה היא, כי "... התניית מתן גט בהסדרת עניינים רכשיים עשויה להיחשב לגיטימית כאשר מדובר בזמן סביר ובנסיבות המתאימות..." (סעיף 39 לכתב ההגנה). קשה להלום את טענות האישה, עת שבדיוק בשל טעמים אלה ממש טענה כלפי האיש, כי הוא זה שסירב ליתן את גטה, ובכך טענותיה המשפטיות סותרות (סעיפים 13, 15-16, 32-35, 38, 42, 44 לתביעה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

- שכנגד; ש' 16-8 עמ' 18 לפרוטוקול מיום 4.11.21). ממילא אף לא ניתן למצוא לטעמים אלה הצדק במקרה דנן. אבאר.
26. **ראשית**, נוכח זמן הפירוד הממושך והצהרות האישה עצמה, לפיהן "... כל השנים לא רציתי אותו ... נכון, אבל תלוי איך" (דברי האישה שהובאו בהחלטת בית הדין הרבני הגדול מיום XXX); דרישותיה הכלכליות, אף לו נניח, כי התמצו ברצונה לאיזון שוויוני ברכוש הצדדים, אינן יכולות להיחשב לגיטימיות לסירוב לקבל את גטה משך זמן כה ממושך (11 שנים ממועד הגשת התביעה לגירושין, וכתשע שנים ממועד חיובה בגט, על פי ההחלטה מיום XXX) - זמן ממושך שאינו יכול להיחשב עוד סביר. ראו: עניין ש.ב.ע., פסקה 33 לפסק הדין; עניין א.ש.
27. **שנית**, בד"ר מצא לנכון להפריד בין הדיון בעניינים הרכושים לבין עניין סידור הגט עוד בראשית הליך הגירושין (החלטה מיום XXX); כאשר בית הדין הרבני הגדול שב על דברים אלה בהחלטתו בערעור האישה על פסק הדין לחיובה בגט (מיום XXX), תוך שהדגיש, כי הצורך בסידור הגט עולה במקרה דנן מרצון הצדדים שניהם ואף ללא קשר לטענת הניאוף (החלטה מיום XXX), וכלשון בין הדין הרבני הגדול באותה החלטה: "... לאחר העיון יש לדחות הערעור מאחר ושני הצדדים רוצים להתגרש והמשיבה מנצלת כל הזדמנות להביע עמדתה להתגרש והמצב להיות שהנישואין הגיעו לקצן ויש לשים קץ למצב הבלתי נסבל שהמערערת מחזיקה הגט כקלף מיקוח בעוד שביה"ד קבע מנגנון הליכים לחלוקת הרכוש. בית דיננו לא נכנס בשאלת הבגידה/הכיעור שהועלתה בבי"ד קמא ובגדול מאחר ועילת רצון הצדדים להתגרש והפירוד הממושך מספיקים לחיוב האישה בגט היות ושני הצדדים מורדים אחד בשני..." (נספח 5 לתביעת האיש), כך משתמע אף מהחלטת בד"ר מיום XXX, שניתנה בראשית הליך הגירושין; בהקשר זה אציין עוד, כי מהחלטות בד"ר בנושא הרכוש עולה, שלא היה לאישה טעם ממשי לקשור את סרבנותה בחששה מנישול זכויותיה הרכושיות, בשל טענת הניאוף שהעלה האיש (סעיף 23 לתביעתה שכנגד). שהרי לא נמצא לחשש זה ממש בהחלטות בד"ר לאורך השנים, מהן עולה, כי זה אבחן בין הניאוף הנטען, לבין הצורך בסידור הגט מטעמים אחרים לגמרי (רצון הצדדים שניהם).
28. **שלישית**, אף אם אניח, כי בעל דין רשאי להשתמש בסוגיית סידור הגט לשם השגת תועלות רכושיות - ולמען הסר ספק יובהר, שהנני שולל הנחה זו - הרי, שעוד בראשית ההליכים הביע בד"ר דעתו, כי יש לחלק את תמורת מכר הדירות - הן למעשה רכוש הצדדים - בחלקים שווים (החלטות מהימים XXX), ובפרט החלטת בד"ר מיום XXX שקבעה מפורשות (בדעת רוב), כי "...הדירה תחולק שווה בשווה והאשה תחויב לשלם מחצית המשכנתא מזמן הקרע..." עיון

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

בהחלטות בד"ר מלמד, כי הדיון נסוב סביב סוגיות רכושיות, קרי - טענות לחיוב האשה בדמי שימוש בשל שימושה הבלעדי בדירות, טענות לחובות אותן עליה לפרוע וכיוב', זאת להבדיל מדיון בטענת הניאוף. יוער, כי בד"ר אף ניסה לשכנע את האשה לקבל את גיטה, ואזי יעוכב פינויה דירת מגוריה, עד לאחר הכרעה בערעורה (החלטה מיום XXX; ש' 16-21 עמ' 10 לפרוטוקול מיום 4.11.21).

כאמור אף אם אניח, כי בעל דין זכאי להתנות את הסכמתו לגירושין בקבלת תועלות רכושיות, דומני, כי סרבנותה הממושכת של האשה לקבל את גטה, באצטלה של חתירה לחלוקה שווה של רכוש הצדדים - מקום בו נפסק לא אחת על ידי בד"ר שחלוקת הרכוש אכן תעשה בחלקים שווים - אינה יכולה להיחשב טעם מוצדק לאי הסכמתה לגירושין. השוו: עניין א.ש.; עניין פלוגית. יפים לעניינינו דברי בית המשפט המחוזי בעניין א.ש., לפיהם: "באשר לחובת הזהירות הקונקרטית: בנידוננו, סבורה אני שהאשה היא, אכן, סרבנית גט. חלפה תקופה ארוכה מאז שנישואיהם של הצדדים הפכו חסרי כל תוכן ממשי. ההסכמה להתגרש איננה אמורה להיות כלי לסחיטה כלפי אף אחד מבני הזוג, גבר או אשה ... לעתים, יש הצדקה מוסרית, חברתית וכלכלית, בהשהיית הגט עד להסדר התביעות הממוניות. אולם במקרה דנן, סרובה של האשה להתגרש אינו ראוי: חלפו שנים כה רבות, היו התדיינויות מרובות בענייני רכוש, שהוסדרו על ידי פסקי-דין חלוטים, והסירוב לתת גט בא כתחליף לניסיונות כושלים לגבות חובות מהבעל בהליכי הוצל"פ ולהיטיב את מצבה הכלכלי לאו דווקא על פי זכויות שבדין... אף טענות לקיפוח כלכלי, מקומן בדרך כלל בתביעה לאיזון משאבים..." (פסקה 19 לפסה"ד); כפי שקבע כב' השופט שנלר: "יכול ומו"מ ינוהל מספר שנים, אשר בהן אין לראות את מי מהצדדים כגורם לסרבנות, הגם שבשלב מסוים, משניתנו פסקי דין חלוטים, וכשברור כי לא ניתן להשכין שלום בית, אזי ייקבע כי חלה סרבנות". ראו: עמ"ש 46631-05-11, פסקה 34 לפסה"ד; תמ"ש (ת"א) 23849-08-10 י.ק. נ' ב.ש.ק (2011), פסקה 64 לפסה"ד; עניין ש.ב.ע., פסקה 21 לפסה"ד.

29. **רביעית**, האשה "גררה רגליה" ועיכבה את הדיונים, וכלשון בד"ר בהחלטתו מיום 6.9.11: "לגבי הרכוש, כיון שהבעל כבר הגיש את סיכומיו לפני יותר משנה, ואילו האשה לא הגישה עד היום את סיכומיה, אם האשה לא תגיש את סיכומיה תוך 30 יום בית הדין יחליט על פי החומר שבתיק" (ההדגשה אינה במקור - נ.פ.). לא הובאה ראיה לטענת האשה, לפיה נעדרה מהדיונים בבד"ר, מחמת מצבה הרפואי, ואף שלחה על כך אישורים לבד"ר מבעוד מועד (ש' 6-8 עמ' 19 לפרוטוקול מיום 4.11.21). לעניין זה יוער, כי החלטת בד"ר מיום XXX בה נכתב, שבקשת האשה לדחות את מועד הדיון נדחתה, אינה מלמדת על כך שהאשה אכן הציגה בפני בד"ר אישורים רפואיים כטענתה. מהחלטות שונות שצירף האיש כנספח 11 לתביעתו עולה, כי אך במקרים בודדים טרחה האשה להתייצב לדיונים בבד"ר, ואף בכך יש לחזק את

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

- המסקנה, שפעלה לשם סיכול הדיון בתביעת הגירושין של האיש, וממילא אף מיאנה לקבל את גטה. לא הובאה אף ראיה, כי החליפה ייצוג משפטי באופן תכוף, ובשל כך נפגעה הגנתה בבד"ר (ש' 30-31 עמ' 14 לפרוטוקול מיום 4.11.21).
30. לא מצאתי ממש בטענות האישה, לפיהן הדיון שנערך בבית הדין הרבני הגדול ביום XXX מלמד, כי האיש הוא דווקא סרבן הגט. לטעמי אף פרוטוקול דיון זה מלמד, שהאישה התנתה את סידור הגט בדיון הרכושי, וממילא אין כל ראיה לכך שהאיש - בשלב כלשהו - התנה הסכמתו לגירושין בתנאי זה או אחר. מקובלת עלי איפוא טענת האיש, כי ניתן אולי לדון במשמעות הדיון האמור במישור יכולתו להקטין את נזקיו, להבדיל מטענה, כי הוא המזיק (ש' 29-31 עמ' 9, ש' 14-6 עמ' 11 לפרוטוקול מיום 4.11.21); וזאת, לאור ההזדמנות שלכאורה עמדה לאיש באותו דיון להיעתר להצעת בית הדין הרבני הגדול, לה כביכול הסכימה האישה (חלוקה שווה של הרכוש) - ולסדר את הגט כבר אז; ברם, וכפי שטען האיש, נראה כי אף עניין זה אינו נטול ספקות, אם בשל העובדה, שהאיש לא היה מיוצג באותו דיון וחשש להתחייב לניסוח שהוצע מטעם בית הדין הרבני הגדול ללא ייצוג משפטי (ש' 49-61 לפרוטוקול הדיון מיום XXX בבית הדין הרבני הגדול, והחלטת אב בית הדין בסוף אותו דיון), אם נוכח העובדה, כי הצעת בית הדין הרבני הגדול ממילא שבה על שנקבע קודם לכן - באופן זה או אחר - על ידי בד"ר, בדבר חלוקת הרכוש מחצה על מחצה, ודומה שחש האיש היה, כי הצעת בית הדין הרבני הגדול, כפי שנוסחה, תוביל לסטייה מהעיקרון האמור - עת הוא יחויב לבדו בחובות שנוצרו במהלך החיים המשותפים. לאור זאת עמד האיש על קבלת פסיקת בד"ר בעניין הרכוש (ש' 20-22 לפרוטוקול הדיון בבית הדין הרבני הגדול מיום XXX), ואכן פסק הדין הרכושי, הקובע חלוקה שווה ומתווה לדיון בהבאת חובות בגדרי אותה חלוקה, ניתן ביום XXX.
31. אף לו ניתן היה ללמוד משהו על יכולת האיש להקטין את נזקיו כאמור, הרי משהכריע בד"ר בעניין הרכוש, בהחלטתו מיום XXX (כעבור כחודשיים ימים מאותו דיון), ברוח הצעת בית הדין הרבני הגדול - לה הסכימה כביכול האישה - הרי שלא עמד לה עוד כל טעם לעמוד על סירובה להתגרש, וזאת אף לשיטתה שלה, וכפי שקבע גם בד"ר לעניין זה "... האישה לא יכולה לעשות דין לעצמה אחרי שביה"ד נתן פסיקתו גם בנושא הרכוש" (החלטת בית הדין מיום 18.4.12; עמ' 10 לפרוטוקול מיום 4.11.21); כך או כך, כאמור לעיל, איני מקבל טענת האישה, לפיה סירוב האיש להצעת בית הדין הרבני גדול הנ"ל, מלמדת על אחריותו שלו לסרבנות הגט.
32. בסיכומיה טענה האישה לליקויים נפשיים וקוגניטיביים, בעטיים נמנע ממנה להבין את מצב הדברים לאשורו, להבין את זכויותיה ולהגן על עצמה כראוי (ש' 11-12, 20-29 עמ' 15

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

- 1 לפרוטוקול מיום 4.11.21), טעם שהוזכר בסעיפים 17 ו-38 לתביעתה שכנגד (סעיפים 38 ו-50
2 לכתב הגנתה). אכן לא הונחה תשתית ראיתית לטענות בדבר מצב קוגניטיבי, והאישה אף
3 הודתה בכך בסיכומיה (ש' 12, 21-22 עמ' 15 לפרוטוקול מיום 4.11.21). יחד עם זאת ניתן
4 למצוא לטענות בדבר מצב נפשי עיגון בתסקיר שהוגש לבד"ר - שם נכתב, כי היא במצב נפשי
5 פגיע (נספח 4 לתביעת האישה). בין כך ובין כך מעוררת טענתה זו של האישה קושי כפול: האחד,
6 ככל שטענת האישה הובאה כדי ללמד שהאיש הוא דווקא הסרבן, הרי, שלא הובהר מה הקשר
7 בין מצבה הנפשי והקוגניטיבי, למעשה או מחדל של האיש; האחר, ככל שמנסה האישה
8 להיתלות בטענה בדבר מצב נפשי וקוגניטיבי לשם הצדקת סרבנותה, הכיצד זה עולה טענה זו
9 בקנה אחד עם הטענה, לפיה האיש הוא הסרבן ולא היא ?
- 10
- 11 33. ככל שנועדה הטענה להוביל למסקנה, כי יש לפטור את האישה מאחריותה למעשה או
12 מחדלה הרי, שהדין הנוהג הוא, כי אדם הלוקה בנפשו, ואף הנחשב כלא אחראי למעשיו,
13 במישור הפלילי (למעט אולי כאשר אין לו שליטה רצונית על גופו), יהיה חייב בנזיקין ככל
14 שביצע עוולה. השוו: ע"א 1272/05 כרמי נ' סבג (2007) (להלן - "עניין כרמי"); י' גלעד, דיני
15 נזיקין - גבולות האחריות (תשע"ב - 2012) (להלן - "גלעד") בעמ' 492. אם כי ייתכן ותהיה
16 לכך השלכה לעניין היקף הפיצוי הראוי במקרה דנן, ועל כך ארחיב בהמשך.
- 17
- 18 34. אף בטענות בדבר "מהלכיו המתוכננים" של האיש להוביל את האישה לסרבנותגט, תוך ניצול
19 מצבה הנפשי, אין ולא כלום (ש' 31-7 עמ' 16 וש' 6-1 עמ' 17 לפרוטוקול מיום 4.11.21).
20 ראשית, טענות אלו סותרות את טענות האישה עצמה בדבר היות האיש סרבן הגט, עת היא
21 הסכימה לגירושין. שנית, אף אם האיש תכנן בקפידה להתגרש, ולחלוק את רכוש הצדדים
22 ביניהם בחלקים שווים, בין זכויות ובין חובות, הרי, שעסקינן בתכנון לגיטימי של אדם להתיר
23 את קשר נישואיו ולמצות את זכויותיו הרכושיות על פי דין. אין בעמידת האיש על זכויותיו
24 אלו כדי להצדיק סרבנותגט מצד האישה. אלו אף פני הדברים באשר לטענות האיש לניאוף
25 האישה. בדין הדתי יש לטענות אלו משקל, ובידי בעל דין להעלותן בכל הנוגע לסוגיית
26 הגירושין, להבדיל מסוגיית הרכוש. בין כך ובין כך, עוד בראשית הדברים בד"ר לא נתן משקל
27 ממשי לטענה זו, שכן שני הצדדים הצהירו בפניו, כי הם מעוניינים להתגרש, וזה היה הטעם
28 לפסיקתו הממליצה ולאחר מכן מחייבת בגט. אין לראות אף בתביעת האיש דנן משום "מקצה
29 שיפורים", לאחר שבד"ר קבע חלוקה שווה של הרכוש. שהרי, בד"ר לא דן ולא יכל אף לדון
30 בתביעת האיש לפיצוי על הנזקים שנגרמו לו לטענתו, מפאת סירוב האישה לתת את גטו,
31 וממילא סוגיה זו לא הובאה בחשבון כלל בפסיקתו. לעניין זה יוער, כי מקום בו הסמכות
32 העניינית לדון בעתירה לסעד מסוים מפוצלת בין שתי ערכות, לא חלה הוראת תקנה 15(א)(1)
33 לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין), תשפ"א - 2020 - המחייבת בעל דין לרכז
34 את כלל עילות התביעות הכספיות והרכושיות העומדות לו.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

35. מהאמור עולה, כי האישה היא זו שסירבה לקבל את גטה (ובעניין זה אף קיימת כאמור פלוגתא פסוקה), ואין כל ראייה לכך שהאיש הוא סרבן הגט. כאמור, בשים לב לכך "שסל הראיות" צומצם, ועיקר עיקריו כתבי הבי דין המלמדים על שאירע בבד"ר, הרי, שיש ליתן משקל בכורה לאופן בו ראה בד"ר את התנהגות הצדדים. אין ולו החלטה אחת מאת בד"ר הקובעת, כי האיש הוא סרבן הגט, ומאידך גיסא ניצבות שלל החלטות הקובעות "ברחל בתך הקטנה", כי האישה היא הסרבנית.

36. בשולי הדברים יאמר, כי אף אם הייתי הולך בהתאם לגישה המחמירה הדורשת פסיקת בד"ר המחייבת גירושין (וממילא אף בהתאם לגישת הביניים, המסתפקת בהמלצה בלבד), לא היה בכך כדי לשנות את המסקנה בדבר היות האישה סרבנית גט. זאת נוכח החלטת בד"ר מיום XXX, המחייבת את האישה לקבל את גיטה - אם כי, בשים לב למוסבר להלן - ככל שהייתי הולך בהתאם לגישה המחמירה, ייתכן ויש לראות את תקופת סרבנות האישה כקצרה בכשנה וחצי מתקופת הסרבנות שמתוארת להלן (הנמנית מהמועד בו היה סביר שיוסדר הגט, אילו הייתה האישה פועלת בתום לב).

37. ממתי יש לראות איפוא את האישה כסרבנית גט. דומה שלעניין זה הנחרץ מכולם הוא פסק דינו של בד"ר מיום XXX, בו נכתב, כי: "בית הדין נותן לבעל פסק דין עקרוני להיתר נישואין מאחר והוא עגון מזה כ- 4 שנים והאישה חויבה בקבלת גט מיד בעלה הן על ידי בית הדין האזורי והן בבית הדין הגדול, וסירובה לקבל גט הינו אמצעי סחיטה לקבל רכוש שלא מגיע לה על פי דין". מפסק דין זה עולה לכאורה, כי האישה סרבנית גט עוד משלהי שנת 2007. ברם, אין מחלוקת, כי האיש הגיש תביעתו לגירושין רק בשנת 2008. ככלל קשה להלום מסקנה, לפיה ייחשב אדם סרבן גט עוד טרם פנה בן זוגו בהליך החוקי על פי דין לשם התרת הנישואין, או למצער הודיע לבד"ר, כי הוא מבקש להתגרש. שהרי, הדין מחייב, כי הליך הגירושין יעשה באמצעות בד"ר. זאת אולי למעט מקרים חריגים, בהם נמנעה אפשרות המסורב לפנות אל בד"ר בתביעת גירושין.

38. אף שלטענת האיש יש לראותו כמסורב גט ממועד הגשת תביעתו לגירושין (עת האישה אינה מתייחסת מפורשות לסוגיית המועד), סבורני, כי הראיות שהובאו מובילות למסקנה שהמועד הוא מעט מאוחר יותר. אבאר. כאמור הדין קובע פרוצדורה להתרת נישואיהם של בני זוג יהודים (חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג - 1953) - פרוצדורה השונה מזו החלה על סיום קשריהם הזוגיים של ידועים בציבור. בעוד שבידי ידוע בציבור להודיעלבן

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

1 זוג, כי הוא מסיים את היחסים הזוגיים לאלתר, הרי, אדם שהחליט למסד את יחסיו הזוגיים
2 עם אחר, בדרך של נישואין המוכרים על ידי המדינה, נדרש למלא אחר הפרוצדורה שקבעה
3 המדינה לשם סיום היחסים הזוגיים - ולו בדרך של פנייה אל הערכאה המוסמכת להתרת
4 הנישואין. אין באמור כדי לגרוע מחובת בן הזוג האחר לנהוג בתום לב ובאופן סביר, נוכח
5 פניית בן זוגו אל הערכאה המוסמכת כאמור.

6
7 39. מהאמור עולה, כי - למעט מקרים חריגים כאמור - תנאי הכרחי לקביעה שאדם הוא מסורב
8 גט הוא הודעתו לבד"ר, שפניו לגירושין (וייתכן שניתן לראות הודעת נתבע בדבר רצונו הנחרץ
9 בגירושין, כתגובה לתביעת שלום בית, משום הודעה מספקת, ואין לחייבו להגיש תביעת
10 גירושין פורמאלית). אזי יש ליתן לבד"ר שהות סבירה לדון בעניין, כאשר כאמור על בעלי הדין
11 לנהוג בתום לב ובדרך מקובלת בעת הדיון, ולא לסרב להתגרש מקום בו אין תוחלת לנישואין.
12 ראו: סעיף 42 לפס"ד השופטת ברק ארזי בבע"מ 3151/14. לגישתי, אין באמור כדי להוביל
13 למסקנה, כי נדרשת החלטה - ולו בדרגה הנמוכה ביותר - הממליצה להתגרש. ברם, מפאת
14 קיומו של דבר חקיקה ראשי, הקובע שהליך הגירושין מותנה בדיון בפני בד"ר, יש לאפשר
15 לאותה ערכאה מוסמכת שהות להידרש לפנייתו, לדון בה, ולהחליט על פי שיקול דעתה. מקום
16 בו התוצאה המיוחלת אינה מתקבלת בתוך פרק זמן סביר, מחמת התנהגות לא ראויה - חסרת
17 תום לב או בלתי סבירה, של בן זוגו - ייחשב בן הזוג לסרבן (באשר לאופן התנהלות הנתבע
18 בתביעת הגירושין וסטנדרט ההתנהגות המצופה ממנו - השוו: ע"א 8553/19 אורן נ' כהן
19 (2020); דברי כב' השופט חיימוביץ בעניין י.כ.).

20
21 40. כך קיים קושי לקבוע שמיד עם הגשת תביעת הגירושין יחשב הנתבע סרבן גט. שהרי, ייתכן
22 שהנתבע בתביעת הגירושין ישיב ודווקא יסכים לגירושין. עוד יאמר, כי מקום בו מוגשת
23 תביעה נגדית לשלום בית, ודומה שעסקינן בתביעה כנה, אשר אף יש סיכוי שתצלח - במובן
24 שהיחסים ישוקמו והצדדים ישובו לשלום בית - קשה להלום מסקנה, כי די בהגשת תביעת
25 הגירושין לשם קביעה שבן הזוג הנתבע הוא סרבן גט. דומני איפוא, כי ככלל לא ניתן יהיה
26 לקבוע שנתבע לגירושין הוא סרבן גט קודם לדיון הראשון בבד"ר - בו נדרש הוא להודיע את
27 עמדתו באשר לתביעת הגירושין (מקום בו הנתבע מתחמק או מסכל קיומו של דיון בהחלט
28 תיתכן מסקנה אחרת).

29
30 41. קיימת איפוא חשיבות רבה לעמדה אותה מציג נתבע בתגובתו לתביעת הגירושין. ככל שטוען
31 לשלום בית, יש לבחון האם טענתו תמתי לב. ככל שטוען שיש להסדיר אי אלו עניינים קודם
32 לגירושין, אף כאן יש לבחון את טענותיו, עת לטעמי, ככלל, התניית הגירושין בתנאים (עת לא
33 נטען כלל רצון לשלום בית) אינה תמתי לב, שכן יש בה משום שימוש בזכות העומדת למסרב

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

לגט לשם השגת תכליות, שאינן נוגעות לשימור הזוגיות והתא המשפחתי. לטעמי, שימוש בשלילת חירות בן הזוג, ופגיעה באוטונומיה האישית שלו, לשם השגת תועלות קנייניות, ככלל אינה התנהגות תמת לב, ואינה יכולה להוות צידוק לסירוב להתגרש. אכן עיון בפסיקת בתי המשפט מלמד, כי קיימות גישות שונות בסוגיה זו, אשר חלקן סבורות שעיקוב מסוים ומדוד בהסכמה לגט, לשם קיום משא ומתן רכושני, עשוי להיות סביר. לטעמי, כאמור, ככלל משא ומתן שתכליתו השגת תועלות כספיות אינו מהווה צידוק מספק לאי הסכמה למתן או קבלת גט, שכן יש בכך משום הצבת תנאים שאינן ממין העניין (שיקולי קניין), אל מול חירותו והאוטונומיה האישית של המבקש לסיים את הנישואין. ודוק, אין באמור כדי לקבוע, כי סירוב לגירושין לשם ניסיון כן, אמיתי וסביר, לשלום בית ייחשב אף הוא לסרבנות גט.

42. מהראיות אותן בחרו הצדדים להביא עולה, כי בדיון שהתקיים בבד"ר ביום XXX טענה האישה, שהיא מעוניינת להתגרש, ובד"ר אף הורה על קביעת מועד לסידור גט בתוך כחודש וחצי (החלטה מיום XXX; ש' 10-11 בעמ' השני להחלטת ביה"ד הרבני הגדול מיום XXX). די באמור כדי להוביל למסקנה, כי אילו הייתה נוהגת האישה בתום לב, ולא מסכלת את סידור הגט, היה הגט מסודר במהלך חודש מרץ 2009, עת נועד היה להתקיים סידור הגט, בהתאם להחלטתו האמורה של בד"ר. משלא נמצא כאמור כל טעם מוצדק לעיכוב סידור הגט - עת כאמור אף האישה עצמה הסכימה שהנישואין תמו למעשה וטענה שהיא חפצה להיפרד, הרי, שיש לראותה כסרבנית גט החל מחודש מרץ 2009.

שיעור הפיצוי הראוי

43. משמצאנו, כי האישה עוולה כלפי האיש ופעלה בחוסר תום לב - עת סירבה לקבל את גיטה החל מחודש מרץ 2009, משך כעשר שנים, עד לסידור הגט בשנת 2019 (ואף הפרה חובה חקוקה, היא חיובה להתגרש) - יש לבחון מה הוא הפיצוי הראוי אותו יש להעניק לאיש, אשר טען לנזקים לא ממוניים כמפורט בראשית הדברים. ודוק, האיש לא הציג כל ראיה לנזקיו, וכל שבפנינו הוא אי אלו עובדות, הנלמדות מכתבי הטענות, הרלבנטיות לקביעת שיעור הפיצוי הראוי בנסיבות דנן, והן: משך עגינות האיש, מחמת סרבנות הגט (כעשר שנים); אורח חייהם החרדי של הצדדים; היתר הנישואין העקרוני שניתן על ידי בד"ר בשנים 2010 - 2012 (החלטות מהימים XXX), עת דומה שהאיש לא פעל לשם קבלת היתר נישואין "סופי", ואף לא נישא בשנית קודם לסידור הגט; מגדרו של התובע (המאפשר לו מושגית לזכות בהיתר נישואין); היעדר ראיה כלשהי על פנית האיש אל בד"ר, החלטה או דיון בעניין הגירושין, מאז המחצית הראשונה של שנת 2013 (החלטה מיום XXX) ועד לסידור הגט; מצבה הרפואי של האישה (נספח ז' לתביעה שכנגד); מצבם הכלכלי של הצדדים, עת דומה שסך רכוש האישה עלי אדמות, מסתכם בכחמש מאות אלף שקלים חדשים, הוא חלקה בתמורת מכר הדירה,

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 20-02-50420 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 21-06-62881

לאחר פירעון חובותיה, ואילו שווי רכוש האיש גבוה במעט - כאשר הכנסתם החודשית של שני הצדדים זעומה.

44. לשם השלמת הדברים יאמר, כי לא הובאה כל ראיה לטענות האיש בדבר נזקים שנגרמו לילדיו לעניין השידוכים (סעיף 25 לתביעה) - נזקים אשר בגינם תבע פיצוי, עת נזקים אלו הסבו לו לשיטתו צער - ממילא האיש טען בסיכומיו, כי: "... היום הילדים בגירים ונשואים" (ש' 11 עמ' 10 לפרוטוקול מיום 4.11.21). נזקים אחרים שנגרמו כנטען לאיש, אם מפאת אי פינוי האשה את הדירה, וגידולו את ילדיו בכוחות עצמו, אשר נטענו בחצי פה במהלך הסיכומים (ש' 6-10 עמ' 10 לפרוטוקול מיום 4.11.21), לא הוכחו וממילא נדמה, כי הם אינם קשורים לסרבנות הגט נושא ההליך דנן.

45. מקום בו האיש עתר לנזק בלתי ממוני כללי ולא טען לנזקים ממוניים שנגרמו לו, הרי שיש להעריך את הנזק על פי **אומדנה**; בשל טיבו וטבעו של נזק כללי שאינו ממוני, קשה הוא לכימות. פסיקות בתי המשפט בתביעות בגין סרבנות גט יישמו את ההלכה שנקבעה בע"א 1730/92 **מצראווה נ' מצראווה** (1995), לפיה אין צורך בראיה על הנזק הכללי והיקפו, שכן **קיומו של הנזק והיקפו עולים מעצם הפרת החובה על ידי המזיק**. משכך - אף בהעדר ראיות על נזק ממשי, יש מקום לפסוק לאיש פיצוי בגין נזק כללי בשל היותו מסורב גט - זאת נוכח הטעמים להם טען, המלמדים על פגיעה בזכותו לעצב את סיפור חייו, לקשור זוגיות אחרת ולסיים נישואין בהם אינו מעוניין. הערכת הפיצויים בגין נזק לא ממוני משימה קשה היא, הן בשל הקושי האינטלקטואלי שביסוד ראש נזק זה והן בשל הקושי לתרגם לערכים כספיים את שיעורו של נזק מסוג זה. ראו: ע"א 70/52 **גרוסמן נ' רוט**, פ"ד 1242, 1254 (1952); ע"א 6978/96 **עמר נ' כללית**, פ"ד נה (1) 920, 930 (1999); ע"א 7130/01 **סולל בונה נ' תנעמי**, פ"ד נח (1) 1, 27 (2003). בה בעת, העיקרון של החזרת המצב לקדמותו, חולש גם על ראש נזק זה ומחייב, על כן, פיצוי הולם בגינו. ראו: ע"א 1081/00 **אבנעל נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(5) 193, 206 (2005).

46. לעניין שיעור הפיצוי הראוי, בעניין י.כ. עמד כב' השופט ויצמן על שיעור הפיצוי המקובל בפסיקת בתי המשפט לענייני משפחה כיום, בסדרי גודל של 25,000 ₪ - 30,000 ₪, אשר מקבע כי הוא "פיצוי ראוי ומדוד" לכל שנת סרבנות גט. ראו: פסקה 44 לפסק דינו; עניין א.ש; בע"מ 997/15; תלה"מ (ראשלי"צ) 21965-10-17 **פלוני נ' פלונית** (2020); תמ"ש (חיפה) 14177-03-09 **נ.ע. נ' ע.ע.** (2013); תמ"ש (י-ם) 46820-03-10 **אלמוני נ' פלונית** (2012) - בהם נפסקו סכומים דומים (לגבר מסורב גט).

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

47. לטענת האיש הסכומים שנפסקו בערכאות השונות במקרים דומים נעים בין 36,000 לבין 60,000 ₪ לשנה (ש' 25 בעמ' 11 וש' 21-26 עמ' 13 לפרוטוקול מיום 4.11.21), תוך שהשווה את עניינינו לשני פסקי דין נוספים מהם הוא למד, כי יש להורות על פיצוי גבוה יותר במקרה דנן (עמ"ש 46631-05-11; בע"מ 2374/11 פלוני נ' פלונית (2011); עמ' 13 לפרוטוקול מיום 4.11.21), וזאת בשים לב לנסיבות המקרה דנן - נוכח הזמן הממושך של עיגונו (ש' 20-21 עמ' 11 לפרוטוקול מיום 4.11.21), חוסר תום לב הנטען של האישה (15-16 עמ' 14 לפרוטוקול מיום 4.11.21) ונוכח היות הצדדים חרדים (ש' 16-30 עמ' 12 לפרוטוקול מיום 4.11.21); האישה מצידה לא התייחסה לשיעור הפיצוי הראוי ואך טענה לקבלת תביעתה שלה וככל שייקבע אחרת, ביקשה לראות בשני הצדדים כבעלי רשלנות תורמת זהה, כל אחד בזמנו (עמ' 20 לפרוטוקול מיום 4.11.21).

48. מהטעמים שיפורטו להלן סבורני, כי יש להעמיד את סכום הפיצוי אותו על האישה לשלם לאיש, בגין סירובה לקבל את גיטה, על סך כולל של 120,000 ₪. ראשית יאמר, כי כפי שהכרעה בעצם קיום סרבנות גט נעשית בהתאם לכל מקרה ונסיבותיו, אף ההכרעה באשר לסכום הפיצוי הראוי לפסוק תלויה נסיבות כל מקרה ומקרה. אכן יש מקום ללמוד ממקרים אחרים בהם הנסיבות דומות, אך אין מקום להחיל "תעריפון" נוקשה, הקובע תג מחיר אחיד בכל מקרה של סרבנות גט, בהתעלם מנסיבות העניין ונסיבות הצדדים.

49. העיקרון של השבת המצב לקדמותו, העומד בבסיס פסיקת הפיצויים בדיני הנזיקין מתמקד בניזוק ובנזק שנגרם לו. יחד עם זאת, היעד של השבת המצב לקדמותו אינו מטרה עצמאית של דיני הנזיקין, אלא אמצעי המשמש אותם לקידום מטרותיהם. השבת מצב הנזיקין לקדמותו, ככלל משפטי של דיני הפיצויים, אמורה לשמש אמצעי לקידום השוויון, ההגנות, היעילות, החופש וטובת החברה כולה - המתבטאת בהכרה בשיקולים כלכליים וחברתיים ובערכי יסוד של החברה ותפיסות הצדק והמוסר שלה בעת פסיקת הפיצויים. לפיכך איפוא שיטת משפט המגבשת לעצמה תורת פיצויים חייבת להתחשב גם באינטרסים של המזיק והחברה כולה. התחשבות במזיק ובחברה כולה מתבטאת, בין היתר, בהפחתת הפיצויים במקרים של אשם תורם, דרישה מהניזוק להקטנת הנזק, פסיקת פיצוי עונשי, שיקולי עשיית עושר ולא במשפט, והטלת חובת תום הלב על הנזוק. יוער, כי שיקולים אלו יפים אף כאשר מקור החיוב הוא חוזי, להבדיל מנזיקי. במקרים חריגים, אף עשוי מצבו הכלכלי של מזיק להשפיע על שיעור הפיצויים בו יחויב. ראו: ע' הרמן, **דיני הנזיקין**, מהדורה שנייה (2020), עמ' 371 - 372; גלעד, בעמ' 78; ע"א 9474/03 גדיש נ' בהג'את, פ"ד סא(3) 603 (2006) (להלן - "**עניין גדיש**"). גישה זו, המרחיבה את נקודת המבט בתורת הפיצויים הכללית מענייניו של הנזיקין בלבד, אל עבר מערכת שיקולים רחבה יותר, חותרת להשגת הצדק בפיצוי, ולפיה יש מקום לשקול, בין היתר, את זהות המזיק ולתת משקל יחסי למצבו האינדיבידואלי מבחינה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

אישית, נפשית, כלכלית, והיקף יכולתו לעמוד בחובת הפיצוי המושתת עליו כמרכיב בהשגת תוצאה ראויה וצודקת, המגלמת בתוכה מכלול שיקולים וחותרת לנקודת איזון ראויה לא רק בתחום האחריות אלא גם בתחום הנזק והסעדים. ראו: ע"א 89/04 **נודלמן נ' שרנסקי** (2008), בפסקאות 64-66 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה (להלן - "**עניין נודלמן**"); השוו: תמ"ש (י-ם) 48008-03-19 **פלוני נ' אלמוני** (2020), פסקה 95 לפסק דיני באותו עניין; עניין כרמי, בפסקה 8 לפסק דינה של השופטת ארבל; א' פורת, "דיני הנזיקין: עולת הרשלנות על פי פסיקתו של בית המשפט העליון מנקודת מבט תיאורטית" **ספר השנה של המשפט בישראל**, תשנ"ו (1996) 373, 391.

50. לשם הבהרת האמור אביא את **דברי הנשיא ברק בעניין גדיש**:

"העקרון של השבת המצב לקדמותו מתמקד בניזוק. העקרון קובע את שיעור הפיצויים המגיע לניזוק על מנת להעמידו, ככל האפשר, במונחים כספיים, במצבו לא בוצעה כלפיו עוולה. התמקדות זו בניזוק, המאפיינת את עקרון השבת המצב לקדמותו, אינה מתחשבת בכל הערכים והאינטרסים שיש להתחשב בהם. יש בה חד-צדדיות, המאפיינת את נקודת המבט של הניזוק ונזקו בלבד. אך קיימות נקודות מבט נוספות שיש להתחשב בהן. שתיים מהן חשובות לענייננו: האחת, היא נקודת המבט של המזיק. השניה, היא נקודת המבט של הציבור בכלל. נעמוד בקצרה על כל אחת מאלו. שיטת משפט, המגבשת תורת פיצויים, חייבת להתחשב באינטרסים של המזיק. כל שיטת משפט עושה כן. גם בתורת הפיצויים הישראלית ניתן לכך ביטוי. הנה שתי דוגמאות טיפוסיות. הראשונה עניינה האשם התורם של הניזוק. ... הדוגמא השניה עניינה עקרון הפחתת הנזק. ... שתי דוקטרינות אלה עשויות להעמיד את הניזוק, בסופו של יום, במצבו הפיצוי אותו יקבל לא ישיב המצב לקדמותו, וזאת בשל שיקולים הלוקחים בחשבון את אינטרס המזיק. ... בצד האינטרסים של הניזוק והמזיק, צריכה כל תורת פיצויים להתחשב באינטרס הציבורי במובנו הרחב. ... ניתן להדגים אינטרס זה בשתי דוגמאות. הדוגמא הראשונה עניינה הפיצוי העונשי. ... הדוגמא השניה עניינה התעשרותו של המזיק הנגרמת בשל מעשה הנזיקין שלו, בלא שהדבר גרם נזק לניזוק. ... שתי דוגמאות אלה אינן ממצות, כמובן, את מכלול הערכים והאינטרסים של שיטת המשפט בכללותה". **וכדברי השופטת פרוקצ'יה בעניין נודלמן**: "אילו עמד סעד הפיצויים על תכלית אחת ויחידה - השבת מצב הניזוק לקדמותו כי אז ספק אם ניתן היה

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

להתחשב בגורמים אחרים שאינם קשורים במישרין להטבת הנזק
בהערכת שיעור הפיצויים הראוי. אולם התכליות האחרות ... הקשורות
בפן העונשי-הרתעתי ובפן החינוכי פותחות בפני בית המשפט שער רחב
לשיקולים מגוונים ... המאפשרים ומצדיקים התחשבות בגורמים שונים
החורגים משיקולי הטבת הנזק גרידא. בגדרם של שיקולים רחבים אלה
ניתן לשקול, בין היתר, את זהותו של הפוגע, ולתת משקל יחסי למצבו
האינדיבידואלי מבחינה אישית, כלכלית, והיקף יכולתו לעמוד בחובת
הפיצוי המושתת עליו כמרכיב בהשגת תוצאה ראויה וצודקת, המגלמת
בתוכה מכלול שיקולים, וחותרת לנקודת איזון ראויה לא רק בתחום
האחריות אלא גם בתחום הנזק והסעדים. מבחינה זו, לא הרי פיצוי
המושת על גוף כלכלי איתן, המסוגל לשאת בו, ואף לתמחר אותו בין
סיכונים, ולבטחו, לפיצוי המושת על אדם פרטי, דל אמצעים, הנדרש
לפורעו משארית משאביו, לדרדרו לפת לחם ואף להוליכו לעבר הליכי
פשיטת רגל".

51. כאמור, סטנדרט הפיצויים המקובל בגין סרבנות גט נע ככלל בין 25,000 ₪ לבין 30,000 ₪
לכל שנת סרבנות. ודוק, כאמור, אין מדובר "בתעריפון" קשיח המכתיב גידול ליניארי בסכום
הפיצוי הכולל, אותו ראוי לפסוק בגין כל שנת סרבנות. כך ייתכנו מקרים בהם כל שנה נוספת
מגדילה עד מאד את נזקי המסורב, שאזי יש לקבוע פיצוי בשיעור גבוה יותר עבור השנים
המאוחרות מזה שנפסק עבור שנות הסרבנות הראשונות, ואף ייתכנו מקרים הפוכים. דומה
איפוא, כי ככלל ראוי לפסוק פיצוי כולל, בגין כל תקופת הסרבנות, עד למועד פסק הדין - תוך
ראיית מכלול הנסיבות - מנקודת מבטם של הניזוק, המזיק והחברה בכללותה - הן בעת מתן
פסק הדין והן בראייה לאחור.

52. כפי שיובהר להלן - תוך הבאה בחשבון של השיקולים האמורים - סבורני, כי יש לפסוק את
סכום הפיצוי על הצד הנמוך. זאת להבדיל מסכום הפיצוי אותו פסקתי לכתחילה במסגרת
פסק הדין שניתן על פי צד אחד כאמור, אשר לא הביא בחשבון טענות משמעותיות, אותן
העלתה האישה לאחר שבוטל פסק דין זה, ובפרט הטענות בדבר חוסר המעש מצד האיש משך
עיקר תקופת הסרבנות, ומצבה האישי והכלכלי העגום של האישה. אבאר.

53. מהתסקירים שהוגשו עולה, כי **מצבה הנפשי** של האישה היה ירוד (עמ' 4 סיפא, עמ' 8 לתסקיר
מיום XXX; עמ' 2 סיפא, עמ' 3 לתסקיר מיום XXX) - בשנים לגביהן הובאו ראיות (2009 -
2010). אף **מצבה הכלכלי** של האישה - בדומה למצבו הכלכלי של האיש - אינו מן המשופרים.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

דומה אף שהתנהגות האיש - בכל הנוגע לקידום מתן הגט - לקתה בחוסר מעש בעיקר התקופה בה היה מסורב גט. לא הובאה כל ראיה לכך שמאז חויבה האישה לקבל את גיטה, פנה האיש אל בד"ר בבקשה לנקוט כנגדה אמצעי אכיפה מחמת סרבנותה, ולא ניתן כל טעם מדוע לא עשה כן. במחדלו זה דומה שהפר את חובתו לנהוג "בנחישות ובתקיפות בהליכים בבית הדין הרבני לקראת השגת הגט" (עמ"ש 46631-05-11 בפסקה 37 לפסה"ד; עמ"ש 46625-01-16 בפסקה 23 לפסה"ד). בכך יש כדי להצביע בין על הפרת חובת האיש להקטין את נזקיו, ובין על שיעור הנזק הנמוך. לאמור יש אף להוסיף את מצבה הרפואי הרעוע של האישה, אשר החלימה ממחלת הסרטן, אך לאחר הטיפולים שנדרשו להחלמתה, לוקה כיום במחלת עצבים בעטיה סובלת מכאבים קשים בכל גופה, ומוגבלת בתפקודיה היומיומיים (סיכום מעקב רפואי מהימים XXX). יחד עם האמור סבורני, כי אין ליחס משקל ממשי להיתר הנישואין העקרוני שניתן לאיש, שכן אין בו כדי למחוק את המעמסה המוטלת עליו בהיותו נשוי, עת הוא מבקש לחפש ולקשור זוגיות עם אחרת ולהינשא לה (עמדת השופט מזוז בבע"מ 997/15). הדעת נותנת, כי שיקול זה יפה אף ביתר שאת בשים לב לאורח חייו החרדי של האיש, אשר יש להניח שלא יקיים זוגיות עם אחרת ללא נישואין.

54. בטרם סיום אפנה לסוגיית הוצאות המשפט. הנני מביא לנגד עיני את סכום הפיצוי לו זכה האיש כאמור לעיל - סכום הנופל משמעותית מסכום תביעתו. זאת אף על רקע חיוב האישה בהוצאות האיש, בגין ביטול פסק הדין שניתן על פי צד אחד, בסך 10,000 ₪ - חיוב, אשר נפרע זה מכבר. יש אף לזכור, כי בסופו של יום סכום הפיצוי בו חויבה האישה לאחר שמיעת טיעוני הצדדים נופל משמעותית מזה שנפסק על פי צד אחד. עוד יש להביא בחשבון את תביעת האישה כנגד האיש, אותה יש לדחות מכל וכל. ולבסוף אזכיר, כי עסקינן בהליך קצר יחסית, אשר נוכח הסכמתם הדיונית של הצדדים, נחסך דיון ההוכחות. בנסיבות אלו סבורני, שיש לחייב את האישה בהוצאות האיש בסך 30,000 ₪.

אשר על כן תביעת האישה בתמ"ש 62881-06-21 נדחת; ואילו תביעת האיש בתמ"ש 50420-02-20 מתקבלת בחלקה. האישה תפצה את האיש בסך 120,000 ₪, וכן תישא בהוצאותיו בסך 30,000 ₪ (בנוסף לסכום ההוצאות בו חויבה בעבר).

פסק הדין מותר לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, א' שבט תשפ"ב, 3 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בירושלים

3 ינואר 2022

תלה"מ 50420-02-20 ג.ר. נ' ש.ר.

תלה"מ 62881-06-21

1

נמרוד פלקס, שופט, סגן נשיא